

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Jiří Šubrtem, advokátem se sídlem 1. máje 869/27, Olomouc, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2018, čj. MV-43385-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 12. 2019, čj. 22 A 30/2018-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaná **je p o v i n n a** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce Mgr. Jiřího Šubrta na náhradě nákladů řízení částku ve výši **4 114 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, který je občanem Ukrajiny, požádal dne 7. 11. 2017 na Zastupitelském úřadě České republiky ve Lvově o udělení dlouhodobého víza za účelem podnikání. Žádost byla dne 20. 11. 2017 postoupena Ministerstvu vnitra, které dne 9. 2. 2018 rozhodlo s odkazem na § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, že žalobci dlouhodobé vízum neudělí, neboť z pohovoru se žalobcem vyplynulo, že jím deklarovaná podnikatelská činnost na území ČR je pouze formální. Žalobce zejména není řádně informován o své obchodní společnosti X, a místo jejího vedení vykonává práce na stavbách, které vyplývají z předmětu její obchodní činnosti. Žalobce podal v reakci na toto rozhodnutí žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Žalovaná však žádosti žalobce nevyhověla. Uvedla, že žalobce nezná elementární informace o své společnosti ani o pozici jednatele ve společnosti, rovněž nemá základní přehled o ekonomických a právních aspektech podnikání v ČR (vždy v tomto ohledu odkazuje na třetí osoby, které mu poskytují rady).

[2] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud o této žalobě rozhodl znovu poté, co jeho předchozí usnesení ze dne 30. 7. 2018, čj. 22 A 30/2018-16, zrušil NSS rozsudkem ze dne 9. 10. 2019, čj. 5 Azs 283/2018-28, věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované nemá dostatečnou oporu ve spise a není řádně odůvodněno. Z tohoto rozhodnutí nelze seznat, co žalovaná považuje za elementární znalosti ohledně ekonomických a právních aspektů podnikání, které by měl mít společník a jednatel společnosti. Rovněž z rozhodnutí žalované nevyplývá, zda byl žalobce při pohovoru na otázky v tomto ohledu dotazován. Ze skutečnosti, že žalobce odkazoval při pohovoru na třetí osoby, a to na advokáta, který mu připravuje smlouvy, a účetního, který zajišťuje účetní a daňové záležitosti, nelze dovodit, že by žalobce neměl elementární znalosti o společnosti. Žalobce naopak uvedl, jak se společnost jmenuje, kdy byla založena, kde má sídlo, se kterými společnostmi jeho společnost spolupracuje, uvedl, kolik má společnost zaměstnanců, způsob výběru zaměstnanců atd. Podle názoru krajského soudu neobstojí ani závěry žalované o výkonu závislé práce žalobcem na základě vyjádření žalobce, že „*když je moc práce, tak pomáhá*“. Z uvedeného nelze bez dalšího dovodit, že by žalobce vykonával závislou práci.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[3] Žalovaná (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítla, že její rozhodnutí má oporu ve spise, při rozhodování vycházela především z provedeného pohovoru s žalobcem. Žalovaná dále konstatovala, že hrozí reálné nebezpečí, že bude dlouhodobé vízum zneužito k jinému účelu, a to k výkonu zaměstnání bez platného povolení k zaměstnání a získání pobytového oprávnění na území ČR. Ke správnému uvážení o udělení víza odkázala na usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 829/18, a ze dne 7. 2. 2013, sp. zn. III. ÚS 1761/12. Stěžovatelka podrobně popsala vyjádření žalobce při provedeném pohovoru. Podle jejího názoru odpovědi žalobce prokázaly, že žalobce nedisponuje elementárními informacemi o své společnosti. Charakteristika výkonu funkce jednatele žalobcem rovněž vyzněla tak, že se jedná pouze o formální činnost, nikoli reálný výkon funkce. Podotkla, že je v zájmu žadatele o vízum, aby při pohovoru uvedl co nejpřesnější informace, neboť pohovor je základním zdrojem ověření deklarovaného účelu pobytu. Stěžovatelka upozornila na to, že při posuzování plnění účelu nevychází z aktuálního stavu, ale musí do budoucna predikovat, zda účel dlouhodobého víza bude plněn (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 1149/13). V projednávané věci byly dány důvodné pochybnosti o skutečných budoucích podnikatelských aktivitách žalobce, resp. žalobcem deklarovaný účel pobytu je pouze prostředkem pro získání dlouhodobého pobytového oprávnění na území ČR a existuje možnost zneužití dlouhodobého víza k jinému než deklarovanému účelu.

[4] Stěžovatelka pod obchodním vedením společnosti rozumí řízení společnosti, tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti. Činnost žalobce ve společnosti uvedenému neodpovídá a z jeho odpovědí je možné seznat, že jeho činnost pro společnost v tomto ohledu je pouze formální.

[5] Stěžovatelka navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Podle žalobce je argumentace stěžovatelky v podstatě polemikou se skutkovými závěry krajského soudu. Nenamítá tedy nezákonnost napadeného rozsudku, kterou uvedla jako důvod pro podání kasační stížnosti. Žalobce dále uvedl, že stěžovatelka v kasační stížnosti pouze

pokračování

opakuje své závěry, aniž konkrétně tvrdí, v čem krajský soud pochybil. Podle názoru žalobce z jeho odpovědi nelze vyvodit tak vysokou míru obav, které by zakládaly důvod pro neudělení víza. Ačkoli cizinec nemá na vízum právní nárok, neznamená to, že by správní orgán mohl rozhodovat „pocitově“ a nemusel se řídit zákonnými mantinely. Dále žalobce konstatoval, že z jeho odpovědi při pohovoru je zřejmé, že má přehled o své společnosti a ví, co obnáší výkon manažerské pozice. Už jen to, že si najal právníka a účetního, znamená, že se zajímá o své povinnosti. Nadto žalobcova společnost plní veškeré zákonné povinnosti. Závěr stěžovatelky, že existuje důvodná obava, že by udělené vízum žalobce zneužil, je nepodložená spekulace.

[7] Žalobce navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Krajský soud ve věci rozhodoval znovu poté, co jeho dřívější rozhodnutí, kterým byla žaloba odmítnuta, bylo zrušeno rozsudkem NSS ze dne 9. 10. 2019, čj. 5 Azs 283/2018-28. NSS totiž na rozdíl od krajského soudu dospěl k závěru, že rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza není vyloučeno ze soudního přezkumu, a zavázal ho k projednání žaloby.

[9] NSS nejprve zvážil přípustnost opakované kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je opakovaná kasační stížnost přípustná jen tehdy, je-li jako její důvod namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem vysloveným v předchozím zrušovacím rozsudku. Jak však již NSS opakovaně vysvětlil (např. rozsudek ze dne 10. 6. 2008, čj. 2 Afs 26/2008-119), citovaná norma zajišťuje, aby se NSS nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát právní názor závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout citované ustanovení též na případy, kdy NSS zrušil usnesení o odmítnutí žaloby pro nepřipustnost, aniž hodnotil opodstatněnost žaloby, však není možné. Takovýto názor by totiž vedl k odepření spravedlnosti. Kasační stížnost je proto přípustná.

[10] Na tomto místě je ovšem vhodné také poznamenat, že podle § 110 odst. 4 ve spojení s § 104 odst. 3 písm. a) je NSS vázán svým předchozím právním závěrem v rozsudku čj. 5 Azs 283/2018-28, podle nějž není rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza vyloučeno ze soudního přezkumu, a to i v případě, že by tento právní názor bylo možné považovat za judikaturní excés (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2019, čj. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle § 51 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se dlouhodobým vízem rozumí povolení, které po dobu platnosti opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na území a vycestování z území, pokud tento zákon nestanoví jinak.

[13] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že řádně odůvodnila, proč neudělila žalobci dlouhodobé vízum; při posuzování této otázky také vycházela z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Uvedené v kasační stížnosti zdůvodnila. Kasační stížnost stěžovatelky reaguje na rozsudek krajského soudu a nejedná se pouze o zopakování závěrů stěžovatelky, které již dříve vyřkla ve svém rozhodnutí. Úkolem NSS v projednávané věci bude posoudit, zda je správný závěr krajského soudu, že stěžovatelka nedostatečně odůvodnila závěry týkající se toho,

že žalobce nemá elementární znalosti o společnosti, jejímž je jediným společníkem a jednatelem, a rozhodnutí stěžovatelky je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.

[14] Při pohovoru k žádosti o dlouhodobé vízum za účelem podnikání žalobce k dotazu sdělil název společnosti, datum jejího založení, adresu její kanceláře, kdo je v kanceláři většinou k zastížení. Žalobce uvedl rovněž předmět činnosti společnosti (dělají omítky, sádku, zdi), žalobce domlouvá práci a uvedl dvě společnosti, se kterými spolupracují, pokud je hodně práce, žalobce také s prací pomáhá, v kanceláři žalobce podepisuje smlouvy, které mu pan Šubrt připraví. Žalobce dále sdělil, že společnost má 5 zaměstnanců. Nové zaměstnance přijímá pan Šubrt, ale hledá je žalobce přes kolegy. Žalobce je jednatelem společnosti, neví, co je obsahem smlouvy o výkonu funkce jednatele, za svou funkci žalobce dostává 13 000 Kč – 15 000 Kč měsíčně. Žalobci vždy pan Šubrt řekne, co dělat. Žalobce má také svého účetního, který mu radí, co je potřeba zaplatit. Žalobce nevěděl, kdy, kde a kolik platí na dani. O tuto záležitost se stará pan Š. K dotazu, jaké má žalobce povinnosti jako podnikatel, uvedl, že kontroluje práci, „aby ji dobře dělali“. Z funkce jednatele žalobci podle jeho vyjádření vyplývá povinnost „platit sociálku“, všechno platit, dále nevěděl.

[15] NSS se ztotožňuje se závěry krajského soudu. Z provedeného pohovoru nelze bez dalšího dovodit, že účast žalobce ve společnosti a výkon funkce jednatele je pouze formální záležitostí, podnikatelský záměr je nevěrohodný a dlouhodobé vízum má být zneužito k jinému než deklarovanému účelu (zaměstnání bez platného povolení). NSS připouští, že vyjádření žalobce v tom ohledu, že neví, co je obsahem smlouvy o výkonu funkce, kdy, kde a kolik platí daň, nevyličení dalších povinností žalobce mimo placení odvodů na sociální zabezpečení a dalších povinných plateb, mohou nasvědčovat tomu, že výkon jeho podnikání je pouze formální. Nelze ale odhlédnout od toho, že žalobce zná základní informace o společnosti (název, datum založení, adresa sídla kanceláře), popsal, jakým způsobem vybírá zaměstnance, kolik má společnost zaměstnanců. To jsou skutečnosti, se kterými se stěžovatelka ve svém rozhodnutí nevyřadila, a její rozhodnutí je proto nedostatečně odůvodněno, a je tedy nepřezkoumatelné (k otázce nepřezkoumatelnosti viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Stěžovatelka tak bude v dalším řízení povinna se vypořádat se všemi skutečnostmi tvrzenými žalobcem, případně doplnit pohovor se žalobcem tak, aby nevznikaly důvodné pochybnosti o tom, zda jeho podnikání je formální činností a ve skutečnosti vykonává pouze závislou práci, nebo fakticky společnost X řídí. NSS rovněž poznamenává, že využívání pomoci právníků a ekonomů je v podnikatelském prostředí běžnou záležitostí, není tedy samo o sobě chybou, pokud např. příprava smluv a vedení účetnictví je svěřeno těmto osobám. Pokud stěžovatelka žalobci neuvěřila, že má v tomto ohledu dostatečné znalosti, které se předpokládají u osoby, jež zastává funkci jednatele, měla žalobci klást dodatečné dotazy ve vztahu k tomu, jak se v dané problematice orientuje. Pokud tak neučinila, je její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. V dalším řízení proto bude stěžovatelka uvedené nedostatky rozhodnutí povinna odstranit.

[16] NSS závěrem uvádí, že při posuzování žádosti o udělení víza, resp. žádosti o přezkoumání důvodů neudělení víza, správní orgán zvažuje potenciální nežádoucí jednání cizince v budoucnu, Pokud by takový předpoklad existoval, správní orgán cizinci vízum neudělí. Podle rozhodnutí Ústavního soudu citovaných stěžovatelkou je možné k tomuto kroku přistoupit pouze v případě, že obavy správního orgánu jsou dostatečně podloženy. S ohledem na výše uvedené tyto obavy nebyly dostatečně podloženy a odůvodněny. Argumentace stěžovatelky v tomto ohledu proto neobstojí.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto jí v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto je povinna nahradit úspěšnému žalobci náklady zastoupení ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a odměna za zastupování se tak zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %; výsledná částka činí 4 114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu